

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 15273
Tarih : 11-11-2024

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Rize İkizdere İlçesi Cevizli Köyünde kurulması planlanan ve çalışmalarına başlanan Mermer (Bazalt) Ocağı ve Kırma-Eleme Tesisi projesinin bilirkişi kararı 5-10-2021 tarihinde açıklanmıştır. Taş ocağının, ekosisteme, çevreye, orman varlıklarına, yaşam alanlarına, tarım alanlarına, ürünlerin verimine ve kalitesine vereceği zararların tespit edilmesi, yöre halkının mağduriyetlerinin giderilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, Meclis İç Tüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve talep ederim.

Murat ÇEPNİ

İzmir Milletvekili

GEREKÇE

2020 yılında Rize'nin İkizdere ilçesine bağlı İyidere sahil mevkiinde yapılması planlanan lojistik liman için ihaleye çıkılmış, ihaleyi Cengiz İnşaat ve Yapı&Yapı AŞ ortaklığı kazanmıştır. İyidere Lojistik Liman Projesi inşaatının 2 Kasım 2021 tarihinde başladığı basında yer almıştır. İyidere Liman projesinin yakınlarında bulunan ve tam kapasite ile çalışmayan Samsun, Trabzon, Rize ve Hopa limanlarına rağmen bu projeye neden ihtiyaç duyulduğu konusu ve denize dolgu yapılarak inşa edilecek olması kamuoyunda tartışmalara neden olmuştur. Projeye için, Cevizlik ve Gürdere taş ocağından kamyonlarla nakledilen taşlar, dolgu için denize dökülecektir. Eskencidere Vadisi'nde bulunan Cevizlik ve Gürdere köylerinde 17 adet parsel için acele kamulaştırma kararı çıkarılmış ve söz konusu projenin deniz dolgusu için ham madde temini amacıyla, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Trabzon 11. Bölge Müdürlüğü taş ocağına izin vermiştir. Taş ocağının alanı, tamamı orman vasfındadır. İkizdere Vadisi, 13-08-2020 tarihli ve 170536 sayılı olur ile kısmen "Doğal Sit-Nitelikli Doğal Koruma Alanı " ve kısmen "Doğal Sit-Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanım Alanı" olarak tescil edilmiştir. Dünyada korunacak öncelikli 200 ekolojik bölgeden biri olan Eskencidere Vadisi essiz bitki örtüsüne sahiptir. Vadide bulunan orman; sayısız yaban hayata ev sahipliği yapmaktadır. Taş ocağının kurulacağı bölgelerdeki köylerde toplam 163 büyükbaş hayvan, 953 adet faal arılı kovani bulunmaktadır. Taş ocağının neden olacağı tozlanma etkisinden dolayı bölgedeki tarım ürünlerinin, özellikle çayın ve balın veriminin düşeceği belirtilmektedir.

21 Nisan 2021 tarihinde Cengiz İnşaat'a ait iş makineleri vadiye girmiş, buna karşın yöre halkı direnişi başlatmıştır. Taş ocağının doğal yaşam alanlarını tahrip edileceğinden, tarım ve arıcılığın yok olacağından, köylerin taş toprak içinde kalmasından, suların kesilmesinden ve en önemlisi ormanların, vadinin talan edilmesinden endişe eden İkizdere halkı iş makinelerinin önüne geçerek durdurmaya çalışmış ve jandarmanın engeliyle karşılaşmıştır. Jandarma halka gaz sıkıp, şiddete başvurmuştur. Taş ocağının ormana, tarım alanlarına, yaşam alanlarına vereceği zararları engellemek için demokratik kitle örgütleri ve yöre halkı dava açmışlardır. 5-10-2021 tarihinde proje alanında yapılan incelemeler sonucunda, bilirkişi kararı açıklanmıştır. Kararda "*Dava konusu Rize İli, İkizdere İlçesi, Cevizli Köyünde kurulması planlanan Mermer (Bazalt) Ocağı ve Kırma-eleme tesisi projesinin sahanın jeomekanik tespiti, taşkın-drenaj, arıcılık faaliyetleri, orman alanları, su kaynakları (yüzey ve yeraltı) değerlendirmeleri açısından Çevre Kanunun ve Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamında çevre üzerindeki olumsuz etkilerinin, projenin uygulanmasının izlenmesi ve kontrolünde sürdürülecek çalışmalarla alınacak önlemlerin ilgili mevzuat ve bilimsel esaslara göre kabul edilebilir*

düzeylerde olmadığı, raporda ayrıntıları verilen bu parametreler açısından çevresel etki değerlendirmeleri yapılmamış projenin bu hali ile işletilmesi durumunda fiziksel ve biyolojik çevresel değerlerin ve ekolojik dengenin tahribine, bozulmasına ve yok olmasına neden olacağı, çevreye olabilecek olumsuz yöndeki etkilerin önlenmesi ya da zararın çevreye zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi için gerekli önlemlerin alanı temsilden uzak ve literatür bilgilerine dayalı hazırlandığı ve proje özelinde uygun ve yeterli olmadığı, proje alanında yürütülecek faaliyetlerin ve kurulacak kırma ve eleme tesisinin işletme kapasitesi, kullanılacak teknik donanım ve yöntem gözetildiğinde “Mermer (Bazalt) Ocağı ve Kırma-Eleme Tesisi Projesi” ile ilgili olarak verilen Rize Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü’nün 25-9-2019 tarih ve E-201966 sayılı “Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir” kararının teknik olarak yeterli ve uygun olmadığı görüş ve kanaatindeyiz. Karar Yüce Mahkemenizindir.” Denilmektedir. Raporun yayımlanmasının ardından Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı’na çalışmaları durdurma çağrısı yapılmıştır.

Bilirkişi raporunda da belirtildiği gibi, şirketin sunduğu proje tanıtım dosyasında eksik ve yetersiz bilgiler mevcuttur. Taş ocağı, bölgenin ekosistemine ve tarımsal üretimine zarar vermektedir. Bölgede kaymalar başlamıştır. Heyelan riski oldukça artmıştır. Çıkarılan cevheri taşımak için yoğun kamyon trafiği oluşacak, Cevizlik köyü, Rize-İspir Yolu ve tünel girişi taş savrulmasından dolayı etkilenecektir. Taş ocağının, ekosisteme, çevreye, orman varlıklarına, yaşam alanlarına, tarım alanlarına, ürünlerin kalitesine verdiği zararların tespit edilmesi, yöre halkının mağduriyetlerinin giderilmesi amacıyla Meclis araştırması açılması gerekmektedir.

1	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	Tham
2	SAİT DEDE	HAKKARİ	S. D. An
3	GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	G. Kılıç
4	KEMAL PEKÖZ	ADANA	Keeef
5	HABİP EKSİK	IĞDIR	Habip
6	SIDIK TAŞ	SİİRT	Sidik
7	NURAN İMİR	ŞIRNAK	Nuran
8	ALİCAN ÖNLÜ	TUNCELİ	Ali Can Önlü
9	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	Huseyin
10	REMZİYE TOSUN	DİYARBAKIR	Remziye
11	RIDVAN TURAN	MERSİN	Ridvan
12	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	Abdullah
13	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	Ömer
14	MUAZZEZ ORHAN IŞIK	VAN	Muazzez
15	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	Erdal
16	ZEYNEL ÖZEN	İSTANBUL	Zeynel
17	DİLŞAT CANBAZ KAYA	İSTANBUL	Dilşat
18	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	Hasan
20	ALİ KENANOĞLU	İSTANBUL	Ali Kenanoğlu